BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE

FRAGMENTE DIN CARTEA „POVESTEA MEA ŞI A FOTBALULUI“ **10**

După ce joacă în echipa din orăşelul Barkking, apoi în diverse selecţionate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului, iar în urma transferului vechiului său rival, internaţionalul John Smith, devine titular.

Moore povesteşte apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei şi despre alte întîlniri internaţionale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediţia 1963 şi de apariţia lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei. Vestitul internaţional a continuat să ne povestească despre partidele lui în echipa Angliei şi la West Ham, precum şi despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii desfăşurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înfiinţarea Federaţiei engleze de fotbal.

Sînt aproape convins că nu există jucător de fotbal profesionist căruia să-i fie „frică“ de un adversar, în adevăratul înţeles al cuvîntului, dar dacă imaginea construită de publicitate a acelui adversar e destul de mare, atunci poţi să fi sigur că din clipa în care începe meciul, toţi ochii sînt aţintiţi asupra ta pentru a vedea cum te descurci marcînd pe celebrul adversar. Acest lucru îi afecta întotdeauna pe fundaşii scoţieni, de exemplu care trebuiau să înlăture ameninţarea lui Stanley Matthews. Îi mai afecta şi pe unii care trebuiau să-l ţină pe Denis Law. Întotdeauna te simţi înhibat cînd ştii că va trebui să te lupţi cu un geniu. O greşeală care ar trece neobservată într-un meci obişnuit, ar fi scoasă imediat în evidenţă în cazul în care un Matthews sau un Pelé ar profita de un, să zicem, luft al tău.

Aveam presimţirea că va trebui să „fiu“ un supra-om.

Va să zică acesta este marele Pelé, îmi ziceam eu în sinea mea în momentul începerii jocului. Prima mea impresie — el nu aleargă ci pur şi simplu se volatilizează.

Dar cînd mingea se apropie de el, nu se mai volatiliza cum mă aşteptam. Schimbarea lui de ritm era mai rapidă decît la oricare alt jucător pe care l-am văzut. Era atît de rapidă încît dăduse naştere unui mit cum că el ar putea să culeagă o minge revenită din piciorul unui adversar, înainte ca acesta să fi fost în stare s. facă o singură mişcare. Nimeni nu poate reacţiona atît de repede. Pelé foloseşte propriile sale reflexe de fracţiuni de secundă pentru a deposeda adversarul de minge chiar în clipa cînd aceasta îi atinge piciorul, profitînd de micul ei recul. Un apărător trebuie să stopeze mingea absolut imaculat în apropierea lui Pelé. În clipa în care mingea s-ar depărta de piciorul lui, prin recul, să zicem, cu numai o jumătate de metru, Pelé a şi pus stăpînire pe ea şi a dispărut.

Mie personal mi-a demonstrat o altă subtilitate a lui. El conducea mingea de-a lungul liniei de margine. Mă pregăteam să-i ies în întîmpinare. El era prea aproape de linie pentru a mai fi putut trece de mine pe partea aceea. Trebuia deci să se întoarcă şi acesta era momentul pe care eu mi-l calculasem pentru a-l ataca.

Eram la vreo doi metri de el. Şi în momentul cînd se apropie de mine făcu, din viteză, cea mai convingătoare fentă pe care am văzut-o vreodată. De fapt nu făcuse nimic altceva decît să lase să-i cadă un umăr. Mişcarea aceasta m-a trimis pe mine în direcţie opusă, dîndu-i lui tot spaţiul necesar şi mai mult chiar, să se ducă cu minge cu tot spre gol.

Începusem să-mi dau seama de ce era el supranumit cel mai mare jucător din lume, dar pe măsură ce treceau minutele gîndeam despre el tot mai mult ca despre un simplu muritor cum eram şi eu unul. În definitiv, mi-am zis, am reuşit să-l încurc de cîteva ori şi chiar să-l deposedez şi de minge. Nu era deci imbatabil.

Ori cum ar fi, el a marcat unul din cele mai impresionante goluri pe care le-am văzut eu vreodată. Aşa cum începuse jocul, noi credeam că avem o şansă bună de a-i învinge pe brazilieni. Acoperearn perfect mijlocul terenului. De-a lungul primei reprize ca şi parţial într-a doua, rezultatul partidei a stat în cumpănă. Dar, într-un moment anume, Pelé puse stăpînire pe minge în afara careului de pedeapsă. Noi, normal, eram cu întreaga apărare la post, fiecare dintre noi marcînd strict înaintaşul advers. Nu exista nici un pericol iminent şi cel puţin din partea dintre ai noştri erau între Pelé şi poartă. El mai făcu un metru sau doi şi noi ne pregăteam să contracarăm mişcările lui următoare.

Tot despre Pele

Dintr-o dată, mişcările lui deveniră mai repezi. Din marginea exterioară a careului, el trase, ţintind ceea ce putea fi eventual un mic gol neacoperit în apărarea noastră. Mie nu-mi plac clişeele folosite în fotbal dar cu această ocazie piciorul lui sting acţionă ca o puşcă perfect reglată. Fiind aproape lipit de el, pot garanta că şutul lui nu a fost deloc întîmplător, în căutarea unei şanse. El văzuse într-o clipită micul spaţiu deschis şi nu pierdu ocazia să ţintească în gol. Toţi ai noştri rămaseseră foarte impresionaţi. Meciul se termină cu scorul de 5—1 pentru Brazilia. Acest scor nu reflectă deloc diferenţa de calitate ci doar puterea de finalizare a acţiunilor de către Brazilia — şi Pelé. Întîmplător acest scor a fost cel mai sever de cînd Iugoslavia ne bătuse cu 5—0 în 1958.

Este Pelé cel mai mare jucător al lumii? Înainte de a răspunde, aş dori să ştiu care este unitatea de măsură. În mod sincer, eu nu cred că cineva ar putea afirma — cu onestitate — că un jucător „mare“ este mai bun decît altul. Luis Suarez de la Inter, de exemplu, este un general al unei mari unităţi şi-şi îndeplineşte acest rol. Cum poţi să-l compari cu un inter al cărui rol principal este marcarea de goluri? Cum se poate afirma că o vedetă, fundaş, este mai bun pe postul lui decît o altă vedetă pe post de înaintaş? Mulţi fotbalişti vă vor spune că Alfredo di Stefano de la Real Madrid a fost cel mai „complet“ jucător al tuturor timpurilor. Mulţi îşi vor justifica aprecierile spunînd că nu l-au văzut niciodată pe Matthews în zilele lui de glorie. Alţii mai bătrîni, care l-au văzut, vor spune că Tom Finney era chiar mai bun.

Oricum, eu am rezerve cu privire la Pelé. Cîteva zile după înfrîngerea noastră în faţa Braziliei, ne-am dus să vedem meciul Brazilia—Argentina (cele patru echipe participante la turneu erau Brazilia, Argentina, Portugalia şi Anglia). Tactica argentinienilor era evidentă chiar de la început. Unul din apărători nu avea altă sarcină decît să-l marcheze pe Pelé, să fie umbra lui.

Numai că acest lucru începu să-l plictisească pe Pelé din ce în ce mai mult şi la un moment dat „umbra“ fu scoasă de pe teren cu nasul spart. Am aflat ulterior că Pelé s-a dus la respectivul să se scuze pentru incident. Personal aş dori să spun că indiferent cu ce unităţi se măsoară „mărimea“ unui jucător, acea unitate de măsură trebuie să includă şi propriul control al temperamentului. Să ne gîndim la toţi acei ani în care Stanley Matthews avea în faţă fundaşi care în disperarea lor ar fi făcut orice numai ca să-l oprească. Nu ţin minte ca Mathews să fi răspuns vreodată la durităţi sau să fi fost implicat în „incidente“.

Să nu se creadă totuşi că nu-i acord lui Pelé ceea ce i se cuvine. **(Cele de mai sus au fost scrise înaintea C.M. din Anglia — n.n.).** *În altă ordine de idei, Tina şi cu mine am dat pisicii noastre siameze numele marelui jucător*

Alf Ramsey făcu şase schimbări în echipă, dar împotriva Portugaliei nu reuşirăm decît un 1—1 şi alte patru schimbări nu-i opriră pe argentinieni să ne bată cu 1—0. Ei au şi cîştigat, de altfel, acest turneu, Portugalia şi Anglia împărţindu-şi ultimele două locuri. Realist ca întotdeauna, Ramsey trase concluziile de pe urma acestui turneu din punctul de vedere al echipei Angliei:

— Noi am venit încoace cu două scopuri. Să cîştigăm turneul şi să ne dăm seama de nivelul fotbalului sudamerican în chiar ţările care sînt în fruntea acestui sport. Ştim acum că există o diferenţă de calitate între fotbalul lor şi al nostru, dar nu atît de mare încît să nu putem recupera terenul pierdut.

Am văzut cu ochii noştri secretul Braziliei

Jucătorii echipei engleze au avut ocazia să se documenteze chiar la faţa locului în legătură cu dominaţia mondială a Braziliei în fotbal. Şi aceasta pe plaja de la Copacabana într-o zi liberă, în timpul turneului. Stînd culcaţi pe nisip am putut urmări o mulţime de copii jucînd fotbal pe plajă. Jocul lor se rezuma la a ţine mingea cît mai mult în aer, prin pase pe sus, fără ca mingea să atingă pămîntul. Ei cunoşteau absolut toate trucurile, prindeau mingea pe umeri şi jonglau cu ea, o lăsau să se rostogolească pe spinare şi apoi o şutau cu călcîiul în sus... făceau orice, dar absolut orice cu ea. Pot să adaug că nici unul din internaţionalii englezi nu s-a oferit să se scoale de pe nisip pentru a arăta acestor mici artişti ai balonului rotund, cît de buni sîntem noi, profesioniştii. Pe sudamericani (ca şi pe europeni) îi interesează arta mingii şi perfecţionarea acestei arte. Urmărind un grup de copii pe plajă, am ajuns la concluzia că mai avem enorm de mult de făcut pînă să avem şi noi un control al balonului la nivel mondial.

Turneul a avut bineînţeles şi momentele lui vesele. Într-o seară, mergînd la un dineu oficial, ne puseserăm tocmai costumele şi ne pierdeam timpul plimbîndu-ne pe lîngă bazinul de înot al hotelului. Deodată se auzi un ţipăt şi Jimmy Greaves în costumul lui de seară, nou-nouţ, era în apă, victima unui glumeţ care nu s-a putut abţine de a-i da un brînci cînd l-a văzut plimbîndu-se chiar pe marginea bazinului. Numele glumeţului? Era cel mai mare povestitor de glume pe care l-a cunoscut fotbalul: Johny Byrne. Noroc că Jimmy Greaves era în toane bune. Se duse să se schimbe, iar noi ajunserăm în timp la dineu.

În ziua finalei între Brazilia şi Argentina, Alf Ramsey ne spuse că putem merge sau la meci, sau dacă vrem, putem petrece ziua pe plajă. Noi văzuserăm ambele echipe jucînd, am călătorit mult, am jucat şi ne-am antrenat de nu mai ştiu de cînd, fără întrerupere, aşa că în unanimitate am ales plaja. Soarele tocmai începuse să apună la Copacabana şi noi intrarăm în apă pentru o ultimă baie. Johny Byrne se scufunda mereu, stropea în jur, povestea, cînd deodată fu înghiţit de un val ce venea să se spargă la mal. El mai reuşi să strige o dată „ajutor“ şi apoi dispăru.

Nimeni nu se impacientă căci îl cunoşteam pe Johnny şi ştiam că nu se dă niciodată înapoi de la o glumă. Apoi ne-am dat seama că chiar pentru talentele lui, a jucat mult prea convingător rolul centrului înaintaş care se scufundă. Bobby Charlton era primul care înotă spre el.

L-am adus pe braţe şi l-am aşezat pe nisip. Era palid şi epuizat. I-a trebuit cam o oră ca să-şi revină şi în acest timp nu prea putu vorbi. Cînd l-am întrebat cum se simte, abia de a putut să dea din cap.

*

La sfîrşitul anului 1963, Dave Mackay de la Tottenham Hotspurs îşi rupse un picior în timpul unui meci împotriva lui Manchester United, disputat pe renumitul stadion Old Trafford din Manchester. Era o nenorocire mare pentru Dave, deoarece în afara suferinţelor fizice el rămăsese şi indisponibil ca jucător timp de un an de zile. Această nenorocire se transformă în dezastru, cînd după un an, la prima lui reapariţie pe teren, isi rupse din nou piciorul. Pentru echipa sa era o lovitură mare, foarte mare, căci într-un interval scurt il pierdu şi pe Danny Blanchflower care se retrase din activitatea competiţională şi pe John White care îşi găsise un sfîrşit tragic.

Foarte multă lume era de părere că doar personalitatea şi energia lui Dave Mackay erau factorul hotărîtor în succesele echipei şi se întrebau cum va reuşi antrenorul Billy Nicholson să înlocuiască acest „om de fier“.

(Va urma)

Traducere de RADU HERBAY

Una dintre cele mai recente fotografii ale lui Bobby Moore **(X) într-o partidă de tenis cu piciorul contra echipei** Seeler, Schultz, Beckenbauer **(R.F.G.)**

PE BUNĂ DREPTATE!...

Un fapt remarcat, desigur: în ultimul timp nenumărate echipe — europene sau sudamericane — au poposit şi evoluat pe stadioanele Mexicului. De la Internazionale şi F. C. Santos la reprezentativele Elveţiei şi U.R.S.S. Jocurile au corespuns şi unei dorinţe reciproce. Mexicanii pentru a se pregăti în vederea celor două mari competiţii pe care le vor organiza în anii următori (turneul olimpic şi campionatul mondial), oaspeţii pentru a cunoaşte condiţiile de climă şi altitudine şi a ajunge la mijloacele de aclimatizare sau pentru a-şi reface bugetele...

Aceste turnee, însă, au avut un epilog, neplăcut, pentru oaspeţi, mai precis pentru cei care mai au intenţia să joace în Mexic. Şi vina le aparţine! Exact spus, epilogul l-au provocat cluburile care au deplasat loturi incomplete de jucători, cîrpite cu rezerve, şi care, fără să manifeste vreun interes pentru spectacolul furnizat, luau bani frumoşi.

Federaţia mexicană, însă, **s-a sesizat şi nu mai vrea să accepte asemenea atitudini care au scandalizat cercurile fotbalistice. În consecinţă şi pe bună dreptate, a luat cîteva măsuri menite să pună lucrurile la punct. În primul rînd, echipele străine care contracteză turnee în Mexic** *vor fi obligate prin contract să înainteze din timp o listă a jucătorilor primei echipe, vizată de federaţia respectivă.* **Iar în cazul** *cînd vor deplasa un lot cu mai puţin de opt titulari, contractul încheiat va fi considerat nul şi neavenit!* **De asemenea, tot prin contract** *echipele vor fi obligate să sosească în Mexic cu trei zile înainte de meci.* **În fine, în cazul** *cînd jucătorii oaspeţi nu vor lua jocul în serios şi vor juca fără entuziasm, li se vor reţine „banii de buzunar“ (diurna)* **prevăzută în contract, iar** *atitudinea lor nesportivă va fi denunţată la F.I.F.A.*

Desigur, o măsură justificată şi sportiv şi financiar, singura care putea să pună capăt tendinţei unor anumite cluburi care vor să ia bani mulţi cu fotbal puţin, şi — în acelaşi timp — să ducă la atingerea scopului urmărit prin organizarea turneelor: fotbal de calitate şi progresul jucătorilor mexicani. (p.g.).

DE TOATE, DE PRETUTINDENI

VORONIN SUSPENDAT

O defecţiune serioasă în lotul reprezentativ sovietic: mijlocaşul **Voronin**, strategul echipei, nu va juca timp de **doi ani**. Motivul: a fost suspendat pe această perioadă de timp, pentru indisciplină.

JUCĂTORI-MITRALIERE

Recent, jucătorul argentinian **Raffo**, de la Racing Buenos Aires, a marcat trei goluri în patru minute! Performanţă, desigur, dar care n-a depăşit... recordul mondial al „golgeterului-fulger“.

Într-adevăr, în 1952, englezul **Scarth** (de la Gillingham) a reuşit trei goluri în două minute, într-un meci cu Leyton Orient. Mai mult chiar, alţi doi britanici — **Mc Intyre** de la Blackpool, în 1922 într-un joc cu Everton, şi **Richardson** de la West Bromwich, în 1931 contra lui West Ham — au realizat cîte patru goluri în cinci minute!...

JUDO ÎN AJUTORUL FOTBALULUI...

Această noutate o aduc jucătorii clubului olandez **DOS** din Utrecht — din prima divizie. Ei trebuie să practice judo-ul la antrenament, **„ca să-şi menţină autocontrolul şi supleţea în meci“** — le-a spus antrenorul lor.

Şi cine credeţi că le va fi profesor? Chiar **Anton Geesink**, campionul olimpic de judo.

LUXEMBURG FĂRĂ AL 12-LEA JUCĂTOR

Federaţia de specialitate luxemburgheză a hotărît să nu aplice în campionat prevederea regulamentară conform căreia echipele pot înlocui în timpul jocului un fotbalist. În caz de accidentare a unui jucător — echipele vor continua meciul în 10 oameni.

CAMPIONII AU ÎNCEPUT RĂU...

În mai multe ţări europene campionii au avut un debut modest în noul sezon. Manchester United, Eintracht Braunschweig, Trakia Plovdiv, Sarajevo, F. C. Besel, Vasas Budapesta, Gornik Zabrze, Sparta Praga, Ajax Amsterdam şi Rapidul nostru se află pe planul al doilea şi chiar al treilea şi al patrulea în clasamente...